

INTERNATIONALE ORGANISATIONERS VIRKNINGSHISTORIE

TEORETISKE OG METODISKE OVERVEJELSER

■ IVAN LIND CHRISTENSEN & CHRISTIAN YDESEN

INDLEDNING

I et nyligt publiceret temanummer om internationale organisationers historie, rejste den anerkendte australske organisationshistoriker Glenda Sluga spørgsmålet: "Hvad kan historikere vinde ved at studere internationale institutioner i et transnationalt perspektiv?"¹ Ikke overraskende, og uanset om vi ser internationale institutioner som normbærere,² som centrale udgangspunkter for udviklingen af nationale politikker³ eller som steder for (re)produktion af internationale diskurser,⁴ så kan vi som historikere hente værdifuld indsigt i lokale, regionale og globale forandringsprocesser i det 20. og 21. århundrede via de transnationale studier af internationale institutioner.

Den historiske interesse for de internationale organisationers opkomst og virke har ladet vente på sig. Først i de seneste par årtier godt og vel, er der for alvor blevet sat fokus på internationale organisationer som markante historiske aktører. Tager vi FN's organisation for Uddannelse, Videnskab og Kultur, UNESCO som et eksempel, kan vi se, hvordan historiografien indledes med studier, der primært tager sigte på at afdække organisationens ideologiske baggrund,⁵ betydningen

1 Glenda Sluga: "Editorial – the transnational history of international institutions", *Journal of Global History* 6, 2011, s. 219-222 (vores oversættelse).

2 Anabella Abatzúa Cutroni: "The first UNESCO experts in Latin America (1946-1958)", i Fernanda Beigel (red.): *The Politics of Academic Autonomy in Latin America*, Farnham: Ashgate Publishing Limited 2013. Se også Martha Finnemore og Kathryn Sikkink: "International Norm Dynamics and Political Change", *International Organization* 52, 1998, s. 887-917, samt Martha Finnemore: "International organizations as teachers of norms: The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization and science policy", *International Organization* 47 (4), 1993, s. 565-597.

3 Todd Shepard: "Algeria, France, Mexico, UNESCO: A transnational history of antiracism and decolonization, 1932-1962", *Journal of Global History* 6, 2011, s. 273-297.

4 Laura Elizabeth Wong: "Relocating East and West: UNESCO's Major Project on the Mutual Appreciation of Eastern and Western Cultural Values", *Journal of World History* 19 (3), 2008, s. 349-374.

5 Roger-Pol Droit: *Humanity in the making: Overview of the intellectual history of UNESCO, 1945-2005*, Paris: UNESCO, 2005.

og anvendelse af centrale begreber,⁶ samt skildringer af centrale personligheder i organisationen.⁷ I takt med at disse aspekter af organisationens historie er blevet grundigt undersøgt, er der også fremkommet et nyt, eller i det mindste et mere specifikt fokus på UNESCO-initiativernes virkning på både det lokale, regionale og globale niveau. De førnævnte studier lavet af Finnemore, Shepard, Wong og Cutrini vidner alle, ligesom flere af bidragene i det forhåndenværende temanummer, om denne nye retning i historiografien.

Det specifikke fokus på internationale institutioners historiske virkning rejser imidlertid også en række nye metodiske problemstillinger, der alle centrerer omkring spørgsmålet: Hvordan kan vi skrive historie om internationale organisationers virkning?

De metodiske udfordringer vi undersøger i dette bidrag, er derfor fokuseret på begreberne 'virkning' (*impact*), 'rum' (*space*) og 'bevægelse' (*movement*), der alle synes at være gennemgående temaer inden for den nye drejning i historiografien.⁸ Vi vil argumentere for, at den historiske forskning i de internationale organisationers virkning kan hente inspiration i nutidige virkningsstudier (*impact assessment studies*), som dem, der udarbejdes af de internationale organisationer selv. Der er dog brug for væsentlige begrebslige og teoretiske videreudviklinger, hvis denne inspiration skal kunne udmøntes i en metodisk referenceramme, der kan være frugtbar for den nye historiske forskningsinteresse. Vi vil gennem bidraget argumentere for, at det særligt er i forhold til virkningsbegrebet (*impact*), forståelsen af virkning i rum og sted, samt forståelsen af, hvordan ideer og initiativer bevæger sig, at teoretisk og metodisk videreudvikling er nødvendig.

Bidraget er struktureret omkring de tre temaer og første afsnit indledes derfor med en undersøgelse af *impact*-begrebet gennem en kritisk læsning af nutidige *impact assessment* studier. I andet afsnit ser vi nærmere på begreberne 'rum' og 'sted' i relation til forståelse af de tre *impact* niveauer: globalt, regionalt⁹ og lokalt. I tredje afsnit vender vi blikket mod ideernes 'rejse' og ser på, hvordan viden

6 Thomas Hylland Eriksen: "Between universalism and relativism: A critique of the UNESCO concepts of culture" i Jane K. Cowan m.fl. (red.): *Culture and Rights: Anthropological Perspectives*, Cambridge: Cambridge University Press 2001, s. 127-148.

7 Glenda Sluga: "UNESCO and the (One) World of Julian Huxley", *Journal of World History* 21 (3), 2010, s. 393-418.

8 Martin Lawn (red.): *An Atlantic Crossing? The work of the International Examinations Inquiry, its Researchers, Methods and Influence*, Oxford: Symposium Books 2008. Se også Liz Taylor: "The Case as Space: Implications of Relational Thinking for Methodology and Method", *Qualitative Inquiry* 19, 2013, s. 807-817, samt Roland Wenzlhuemer: "Globalization, Communication and the Concept of Space in Global History", *Historical Social Research / Historische Sozialforschung*, 35 (1) (131), 2010, s. 19-47.

9 Vi anvender begrebet "regional" for at undgå metodologisk nationalisme, dvs. tendensen til at forstå nationer som afgørende monolitiske entiteter. Begrebet "regional" sætter os i stand til at beskrive nationen, regioner indenfor en nation samt regioner på tværs af nationer og dermed den potentielle flerhed af virkninger som kan forbindes med internationale organisationers initiativer.

og praksis bevæger sig gennem rum og bliver forbundet med steder. Endelig vil vi i konklusionen opsummere de metodologiske implikationer af analysen af 'virkning', 'rum' og 'bevægelse' og samle dem i en model, som indeholder de væsentligste indsigter fra de forskellige forskningsfelter, som vi trækker på.

IMPACT – FØR OG NU

Når vi som historikere ønsker at se på f.eks. UNESCO initiativernes historiske *impact*, befinder vi os i den lidt specielle situation, at organisationen, hvis *impact* vi ønsker at undersøge, selv er og har været interesseret i sine egne virkninger.¹⁰ Organisationer som UNESCO, FN og Verdensbanken er således selv blandt pionererne inden for den metodologiske forskning, der udgør 'state-of-the-art' *impact assessment* studier.¹¹ Idet flere af de metodiske overvejelser og grundlæggende antagelser i *impact*-studierne har tydelige paralleller til de metodiske overvejelser og ideer i studierne af de internationale organisationers historiske *impact*, så kan det være besværet værd at se lidt nærmere på de metodiske indsigter, der er vundet her.

Inden for de samtidige *impact*-studier forklares 'ruten' fra initiativ til *impact* på forskellige måder, men fælles for dem synes at være en antagelse af et relativt simpelt forløb, der går fra: idé (formuleret i den internationale organisations hovedkvarter og repræsenteret i deklamationer, udtalelser mv.) – initiativ (ofte også formuleret inden for organisationen) – intervention (i medlemslandene) – *Impact* (på det regionale/institutionelle eller lokale niveau i medlemslandet).¹² Som indi-

10 Selvom begrebet 'virkning' på flere måder fanger det, som søges i de førnævnte studier af internationale organisationers historiske indflydelse, så vil vi her og i det følgende anvende det engelske begreb '*impact*'. Herved ønsker vi for det første at indikere forskellen til det mere omfattende begreb 'virkningshistorie' jfr. Dorthe Gert Simonsen: *Tegnets tid. Fortid, historie og historicitet efter 'den sproglige vending*, København: Museum Tusulanum Press 2003, der med sit Gadamer-inspirerede fokus på den dialektiske forbindelse mellem traditionen og nutiden, anlægger et bredere perspektiv og et andet fokus end det, vi søger her. For det andet ønsker vi hermed at løsrive *impact*-begrebet fra den *management/accountability*-diskurs, der har krævet definitionsretten de seneste årtier, og som har sat *impact*-begrebet ind i dets nuværende semantiske netværk bestående af synonymer som *effekt*, *output* og *resultat*. Fælles for denne begrebsarkitektur er konnotationerne af noget kvantitativt målbart og referencen til slutresultatet af en proces. Ser man imidlertid på *impact*-begrebets historie, der kan spores tilbage til 1600-tallet, er det tydeligt at begrebet indfanger mere og andet end dette. *Impact* er således i den nærværende sammenhæng at forstå som en proces, der kan beskrives som: "To come forcibly into contact with a (larger) body or surface", jfr. "Impact", *Oxford English Dictionary* 2014. Det er således i højere grad konnotationerne af 'kontakt' end 'output', der er i fokus her.

11 Frans Leeuw og Jos Vaessen: *Impact Evaluations and Development. NONIE Guidance on Impact Evaluation*, Washington DC: NONIE—The Network of Networks on Impact Evaluation 2009.

12 Som resultat af denne relativt simple forståelse af forløbet fra idé til *impact* er diskussionen om 'retning' blevet rejst i de historiske undersøgelser af internationale organisationers *impact*. Nogle argumenterer for, at vi må forstå ideer og initiativer som drevet frem

keret repræsenterer processen fra idé til *impact* en kronologisk linje, men linjen har også en geografisk forankring, dvs. at den samtidig repræsenterer en bevægelse fra et rum/sted til et andet. Det er med andre ord både en bevægelse i tid og rum, men de potentielle ændringer som ideer og initiativer kan undergå på denne 'rejse', er de nutidige *impact* studier ikke metodisk gearet til at indfange – dette vil vi vende tilbage til i tredje afsnit.

Impact-studierne rejser en række spørgsmål, der kan stilles i forsøget på at operationalisere *impact*-begrebet.¹³ De første spørgsmål retter sig mod identifikationen af interventionstype og omfang, hvor man kan stille spørgsmålene "impact af hvad?" og "impact på hvad?". Førstnævnte spørgsmåls besvarelse fordrer en lokalisering og prioritering af centrale komponenter i initiativet. Det sidstnævnte spørgsmål fordrer identifikationen eller måske rettere konstruktionen af relevante *impact*-niveauer. Her fokuserer *impact*-studierne, som også flere af de historiske studier gør, på det institutionelle og det 'modtagende' (eng. *beneficiary*) niveau. Disse to kan teoretisk godt være et og samme, men i *impact*-studiernes forståelse af det institutionelle niveau er *impact*-fokus på policy, dvs. udvikling og etablering af træningsprogrammer og strategisk støtte til institutionelle aktører såsom statslige, civile eller private foreninger. På det 'modtagende' niveau er *impact*-fokus på de konkrete interventioner, der direkte kommer i kontakt med fællesskaber og individer, såsom f.eks. mikrolån, medicinske behandlingsforsøg, etableringen af skoler mv.¹⁴ Beskrivelsen af denne proces fra idé/initiativ antager, at udgangspunktet er det ideologiske niveau (som det kommer til udtryk hos den internationale institution), dvs. at det er her de værdier, sigter og mål, som initiativerne skal virkeliggøre, formuleres.¹⁵ *Impact*-studierne opererer således

af medlemslandenes behov og ønsker (se bl.a. D. Dickson: *The New Politics of Science* New York: Pantheon, 1984), mens andre argumenterer for, at internationale organisationer ikke blot kan opfattes som en 'leverende' instans, men må ses som en primær aktør, der fungerer som en 'underviser', der søger at få medlemslande til at tilpasse sig nye normer og praksisser (Finnemore: *International organizations*). Om en specifik idé eller et specifikt initiativ er et resultat af efterspørgsel eller udbud, lader sig imidlertid næppe afklare på det teoretiske niveau, men må nødvendigvis finde sit svar i de konkrete empiriske analyser. Diskussionen er relevant i vores kontekst al den stund at den retter vores fokus mod det faktum, at historie om *impact* af internationale organisationers initiativer kan skrives fra (mindst) to forskellige perspektiver, sådan som bidragene i dette temanummer også vidner om: med startpunkt i den lokale kontekst, hvor indflydelsen spores 'tilbage' til den internationale organisation (*bottom-up*) eller fra den internationale organisations hovedkvarter og ud i det regionale og lokale niveau (*top-down*). Disse – lige legitime – tilgange til undersøgelsen af den historiske *impact* hviler blot på forskellige erkendelsesinteresser.

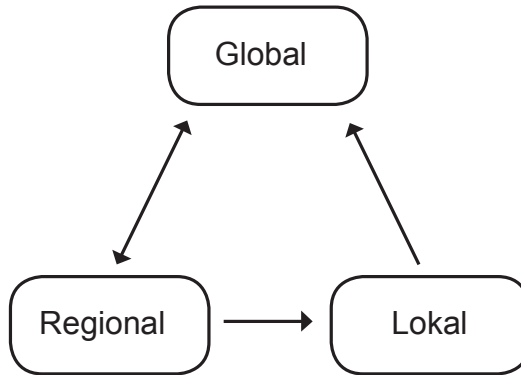
13 Se bl.a. David Hulme: "Impact Assessment Methodologies for Microfinance: Theory, Experience and Better Practice", *World Development*, 28 (1), 2000, s. 79-98.

14 Leeuw & Vaessen: *Impact Evaluations*.

15 Her må man huske på, at særlige medlemslande eller andre aktører kan være i stand til at øve en sådan grad af indflydelse i en given international organisation, at de reelt bestemmer interventionstype og omfang. Dette vidner om tilstedeværelsen af en stærk 'ekstern' *feed-in* mekanisme i en given international organisation, der jo aldrig eksisterer i fuldstæn-

primært på tre niveauer: idé/initiativ, intervention og *impact*, der løber parallelt med tre geografiske niveauer: det globale, regionale (institutionelle) og det lokale ('modtagende'), med et særligt fokus på den mulige *impact* på det regionale og lokale niveau.

Fig. 1: *Impact-niveauer*

I den nyere litteratur om UNESCO's historiske indflydelse kan vi se en lignende konfiguration af relevante analytiske niveauer, som når Selcer argumenterer for, at historieskrivningen (i dette tilfælde om UNESCO's *Arid Zone* forskningsprogram) "kalder på analyse af interaktionerne i samspillet mellem internationale, bureaukratiske, og disciplinerende politikker; mellem internationale og lokale miljøer; og mellem idéer og institutioner."¹⁶ Mens der således er flere sammenfald i måderne, hvorpå både den samtidige og den historiske *impact* undersøges, så er der også ganske betragtelige forskelle. For det første er studierne af den samtidige *impact* alle udarbejdet på grundlag af et positivistisk epistemologisk ståsted. Disse studier finder deres metodologiske ideal i natur- og lægevidenskaben (life sciences) og sætter randomiserede kontrollerede forsøg op som det ideelle set-up for undersøgelsen af *impact*. Den samme stræben efter objektiv viden – i den naturvidenskabelige forståelse af dette begreb – er i det store hele blevet forladt i den historiske forskning i løbet af det 20. århundrede til fordel for bl.a. et udvidet begrebet om mening og forståelse. Endvidere er der en tydelig tendens til at de historiske studier ofte fokuserer på mindre håndgribelige forskningsgenstande end *impact*-studierne.

Mens *impact*-studierne ønsker at måle effekten af mikrolån, infrastrukturudbygning o.lign. så har de historiske studier en tendens til at fokusere på de in-

dig isolation. I den nærværende kontekst er det imidlertid hensigtsmæssigt indledningsvist at godtage denne antagelse om det ideologiske som startpunktet, for senere at udvikle en model, der kan tage højde for den omtalte *feed-in* mekanisme.

16 Perrin Selcer: *Patterns of science – developing knowledge for a world community at UNESCO*, PhD dissertation, University of Pennsylvania 2011, s. 270 (vores oversættelse).

ternationale organisationers *impact* på institutionelle og individuelle normsæt, nationale og internationale diskurser eller på mentalitet og heraf følgende praksis.¹⁷ I modsætning til *impact*-studierne, så har de historiske studier ofte omdrejningspunkt i de mere ideologiske effekter af de internationale organisationers initiativer. På sin vis og tilsyneladende uden større teoretisk-metodiske overvejelser, er der således blevet udkrystalliseret et ideologisk virkningsniveau som et centralt forskningsfelt i de historiske studier af internationale organisationer. Dette bør heller ikke overraske os. Når vi ser på UNESCO, er det tydeligt at organisationens initiativer, det være sig inden for kultur, uddannelse eller videnskab, alle er i samklang med organisationens grundlæggende ideologiske antagelser.¹⁸ Uanset om vi ser på revisionen af skolebøger i forsøget på at fjerne nationalistiske fordomme, lanceringen af nye race- og etnicitetsbegreber i forsøget på at skabe en 'mental afkolonisering' eller tæmningen af atomforskningen i forsøget på at gøre det til menneskehedens håb i stedet for en potentielt apokalyptisk teknologi, så er alle disse initiativer rettet mod at skabe ændringer i nationale, institutionelle og individuelle måder at handle på, men mere grundlæggende var de rettet mod at skabe ændringer i de nationale, institutionelle og individuelle måder at tænke og opfatte verden på. I denne forstand indskrives initiativerne sig i et idealistisk verdenssyn og forfølger en ideologisk *impact*.

UNESCO's *Major Project on the Mutual Appreciation of Eastern and Western Cultural Values*¹⁹ kan tjene som et eksempel på et i særdeleshed ideologisk orienteret initiativ, der søgte at påvirke og omskabe 'mutual cultural understanding' mellem Vest og Øst. UNESCO's 'statement on race' tjener som endnu et eksempel på et initiativ, der sigtede mod at ændre en idé.²⁰ Mens de nutidige *impact*-studier søger at afdække *impact* på primært materielle forhold og dertil primært anvender kvantitative metodologier, så kræver de historiske studier af den ideologiske *impact* en række andre og primært kvalitative, metodiske redskaber.

17 Se f.eks. Poul Duedahl: "Selling Mankind: UNESCO and the Invention of Global History, 1945-1976", *Journal of World History* 22 (1), 2011, s. 101-133, samt Martin Lawn (red.): *An Atlantic Crossing?*

18 Jf. den ofte citerede indledning til UNESCO's forfatning fra november 1945: "That since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed. That ignorance of each other's ways and lives has been a common cause, throughout the history of mankind, of that suspicion and mistrust between the peoples of the world through which their differences have all too often broken into war", http://portal.unesco.org/en/ev.phpURL_ID=15244&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html (3.2.2015).

19 UNESCO 1: General Conference; 9th; New Delhi; 1956, document, 9 C/PRG/26 + CORR.1 & 2.

20 Poul Duedahl: "From Racial Strangers to Ethnic Minorities: On the Socio-Political Impact of UNESCO, 1945-60", i Gregory A. Katsas: *Current Issues in Sociology: Work and Minorities*, Athen: Athens Institute for Education and Research 2012, s. 155-176.

Initiativerne og deres ideologiske *impact* er måske nok mindre håndgribelige forskningsgenstande, men hvis vi forstår dem som reflekteret i diskursive og begrebshistoriske ændringer, så har vi vægtige teoretiske og metodiske indsigter vi kan hente fra de forskellige skoler løst grupperet under fællesoverskriften poststrukturalistisk diskursanalyse og begrebshistorie. Organisationens ideologiske *impact* er således tilgængelig for det historiske blik gennem en diakron analyse af diskursiv og begrebslig kontinuitet og forandring. Dette rejser til gengæld spørgsmålet om kausalitet: hvordan kan vi være sikre på, at den forandring vi ser skyldes netop organisationens initiativer og ikke andre kontekstuelle elementer? Og i sammenhæng hermed: Repræsenterer de internationale organisationer per definition startpunktet for konstruktionen af nye diskursive formationer? Hvad angår det første spørgsmål vil det selvsagt være et empirisk spørgsmål, i hvor høj grad forbindelsen mellem en given internationalt promoveret diskurs og en given *impact* (eller mangel på samme) kan sandsynliggøres. I nogle tilfælde vil denne forbindelse være italesat af historiske institutionelle eller individuelle agenter, som i tilfældet med UNESCO's *Race statement*, hvor den kendte borgerrettighedsforkæmper Jesse Jackson mindes hvordan:

Vi drog omkring i Syden og holdt taler, hvor vi fremhævede UNESCO's undersøgelse, der sagde at sorte ikke var underlegne. Et verdensorgan havde undersøgt og konkluderet at vi ikke var underlegne. Det var en kæmpe ting. UNESCO, et verdensorgan – ikke en eller anden segregeret skole i Syden, ikke en eller anden guvernør i Syden, end ikke præsidenten – UNESCO sagde, at vi ikke var underlegne.²¹

Som i de fleste diskurs- og begrebsanalyser er det mere undtagelsen end reglen at finde 'den rygende pistol' i de diskursive og begrebslige forandringsprocesser. Dette bør imidlertid ikke frarøve os modet. De begrebslige og diskursive processers mindre håndgribelighed presser os til, på en særdeles nuanceret måde, at undersøge samspillet mellem diskurser situeret i forskellige rum, med et fast fokus på det bredere diskursive landskab og den begrebsarkitektur som de internationale organisationers initiativer søger kontakt med. Dette leder til det næste spørgsmål. Det ville være forenklet at anskue internationale organisationer generelt som isolerede 'diskursproducenter'. De må i stedet begribes som institutioner bestående af en mangfoldighed af forskellige agenter, situeret i en international politisk kontekst og som hvilende på en række ideologiske og institutionelle forængere og dermed kan vi se organisationerne som både diskursproducerende, men i lige så høj grad som diskurs-reproducerende. Som nævnt indledningsvist så er de 'eksterne' diskursive og begrebslige opkomstbetingelser for UNESCO ble-

²¹ "Strategies and Tactics in the Struggle for Civil and Human Rights with Reverend Jesse Jackson", 18.11.2002, p. 2, John F. Kennedy Presidential Library & Museum, Boston, MA (vores oversættelse).

vet undersøgt i en række studier, hvorimod UNESCO-initiativernes ideologiske *impact* i langt mindre grad er blevet gjort til genstand for historisk forskning. Det bør dog gøres klart, at ved at vælge UNESCO-initiativerne som startpunkt for en undersøgelse ud i deres ideologiske *impact* repræsenterer et analytisk valg – ikke en antagelse om diskursiv autonomi. Dermed presser det næste spørgsmål sig på: Hvordan kan vi begrebsliggøre de tre *impact* niveauer: det globale, regionale og lokale?

VIRKNING I STED OG RUM

En måde at gå til de tre *impact* niveauer (global, regional og lokal) er ved at anskue dem som steder, dvs. som geografisk afgrænsede enheder. Dette gøres ofte inden for de nutidige *impact assessment* studies og komparativ uddannelsesforskning, hvor der er en særlig interesse for at forstå ligheder og forskelle mellem nationale uddannelsessystemer. Den primære begrænsning ved sådan en tilgang er imidlertid, at den har tendens til at antage, konstruere og forstærke grænser af alle mulige slags, da disse er essentielle for selve muligheden for at drage en sammenligning.²² En anden svaghed, der ofte er blevet fremhævet, er samspillet mellem 'overflytning' (transfer) og kontekst.²³ Begge disse svagheder synes at have deres årsager i disciplinens traditionelle forankring i en forståelse af 'sted', der medfører nødvendigheden af at sammenligne to specifikke geografiske kontekster og deres indbyrdes interaktion. På dette punkt minder antagelserne om dem, der også er styrende i de nutidige *impact*-studier: At der er tale om en kronologisk og geografisk bunden proces. Dette bliver særligt klart, når vi ser på hvordan 'transfer' traditionelt er blevet defineret i de komparative uddannelsesstudier som "(...) bevægelsen af uddannelsesmæssige idéer, institutioner eller praksiser over nationale grænser."²⁴ Denne definition implicerer, at begrebet er blevet brugt på følgende måde: "(1) et lokalt problem blev defineret; (2) løsninger blev søgt i udenlandske uddannelsessystemer; og (3) en "afprøvet" institution eller uddannelsesmæssig praksis (som havde virket eller man troede havde virket) blev tilpasset den nye kontekst og derefter implementeret."²⁵

Denne måde at tænke på er imidlertid funderet i en efterspørgselsdrevet forklaringsmodel, hvorimod arbejdet med internationale institutioner ofte kalder

22 R. Dale: "From comparison to translation: extending the research imagination?", *Globalisation, Societies and Education* 4 (2), 2006, s. 179-192; N.W. Sobe: "Entanglement and Transnationalism in the History of American Education", i Thomas Popkewitz: *Rethinking the History of Education – Transnational Perspectives on its Questions, Methods, and Knowledge*, New York: Palgrave Macmillan 2013, s. 93-107.

23 R. Cowen: "Acting comparatively upon the educational world: puzzles and possibilities", *Oxford Review of Education* 32 (5), 2006, s. 561-573.

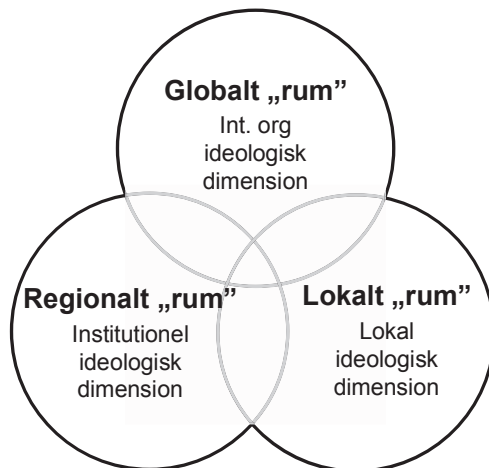
24 J. Beech: "The Theme of Educational Transfer in Comparative Education: a view over time", *Research in Comparative and International Education* 1 (1), 2006, s. 2 (vores oversættelse).

25 Ibid. (vores oversættelse).

på en udbudsorienteret forklaringsmodel, fordi den internationale organisation er den aktør, der definerer et behov for et bestemt initiativ. Denne metodiske observation fordrer introduktionen af begrebet om 'rum'. Konteksterne vi behandler her kan ikke reduceres til geografiske enheder. De må nødvendigvis udvides før vi kan anskue det rum, som internationale organisationers initiativer udspiller sig i, på en mere nuanceret måde, som illustreret i fig. 2. En sådan revision af relationen mellem sted og rum er blevet tilgængelig i det, der for nyligt er blevet kendt som 'den rumlige vending'. Ifølge Ian Grosvenor forbinder "Den rumlige vending [...] idéer, individer, organisationer og steder og er klart komplimentær for de metodologiske arbejder, som uddannelseshistorikere har udviklet med brug af andre tankeredskeer – netværk, habitus og felt."²⁶ Den rumlige vending transcenderer således idéen om sted som en geografisk fast enhed, der så ofte har været stærkt forbundet med idéen om nationen som subjekt og nationale narrativer.²⁷

I anvendelsen af indsigterne fra den rumlige vending i historieskrivningen om internationale organisationer, foreslår vi at anskue organisationen som sådan samt det globale, regionale og lokale som på én gang rum og steder. Det indebærer at spredningen af ideer, viden og praksis må forstås som resultatet af transnationale fællesskaber, rejser, strømninger, forbindelser, inspirationskilder, der findes på de tre *impact*-niveauer, det globale, regionale og det lokale. Med implementeringen af ideen om 'rum' ønsker vi således at åbne muligheden for at vise, hvordan ideer, viden og praksis rent faktisk forbindes med og øver indflydelse på det regionale og lokale.

Fig. 2: analytiske rum

²⁶ Ian Grosvenor: "Geographies of risk: an exploration of city childhoods in early twentieth-century Britain", *Paedagogica Historica* 45 (1), 2009, s. 232 (vores oversættelse).

²⁷ Barney Warf og Santa Arias (red.): *The Spatial Turn: Interdisciplinary Perspectives*, New York: Routledge 2009.

I denne sammenhæng kan den *prosopografiske* metode være et muligt, meget konkret redskab til at kortlægge de 'forestillede fællesskaber' som rummene kan udgøre. Ifølge Koenraad Verboven m.fl., så er *prosopografi* "(...) en kollektiv biografi, der beskriver de eksterne kendetegn hos en befolkningsgruppe, som forskeren har fundet har noget til fælles."²⁸ Brugen af *prosopografi* indikerer et fokus, der bevæger sig ud over den nationale referenceramme. Det gør det muligt at spore transnationale forestillede fællesskaber, der bærer diskurser, begreber og praksisser, som forbinder sig med en flerhed af steder. Endvidere kan det argumenteres, at den rumlige vending med sit fokus på netværk af aktører og mekanismer, der driver bevægelsen af viden, er i stand til at levere et mere nuanceret perspektiv på 'udbud – efterspørgsel' diskussionen, idet organisationen og den modtagende enhed bringes under et samlet analytisk fokus.

Inspirationen fra den rumlige vending minder os ligeledes om, at undersøgelsen af initiativernes *impact* altid må tage højde for, at lokale medieringer har en afgørende effekt på, hvad der accepteres som gyldig viden og på, hvordan ideer, viden og praksis bliver introduceret, retfærdiggjort og konsolideret.²⁹ Ifølge David Livingstone er mening altid lokalt konstrueret, altså bundet til steder i lige så høj grad som rum.³⁰ Hvad der rent faktisk sker 'on the ground' er altså ikke blevet et irrelevant perspektiv trods fokuset på rum. Man kan nærmere anskue det som et symbiotisk forhold mellem de to perspektiver, et forhold, der har implikationer for alle tre *impact*-niveauer (globalt, regionalt og lokalt) da produktionen, forståelsen og accepten af initiativerne vil være grundlæggende påvirket af aspekter såsom sted, kultur og bevægelse.

Med disse betragtninger in mente står vi over for en betragtelig metodisk udfordring, når vi arbejder med *impact* på det globale, regionale og lokale niveau, da selve ideen om simple og klare årsagssammenhænge bliver problematiseret. Det er som at lede efter en lille tegl i en mosaik. Udfordringen er derfor, at kunne fastholde fokuset på forskningsgenstanden i denne malstrøm af effekter på flere niveauer, kryptiske ruter og sammenvævede elementer, samt at kunne konstruere valide (rumlige) narrativer. For at imødegå denne del af de metodiske udfordringer bliver vi nødt til at se nærmere på idéer om bevægelse.

28 Koenraad Verboven, Myriam Carlier og Jan Dumolyn: "A short manual to the art of prosopography", i K.S.B. Keats-Rohan (red.): *Prosopography Approaches and Applications. A Handbook*, Oxford: Unit for Prosopographical Research (Linacre College) 2007, s. 35-69 (vores oversættelse).

29 Kathryn M. Andersen-Levitt: "A world culture of schooling?", i Kathryn M. Anderson-Levitt (red.): *Local Meanings, Global Schooling*, London: Palgrave Macmillan 2003, s. 1-26.

30 D.N. Livingstone: *Putting Science in its Place: Geographies of Scientific Knowledge*, Chicago: University of Chicago Press 2003.

VIRKNING OG BEVÆGELSE

Som nævnt, så krydser organisationens initiativer ind i regionale og lokale historier og skaber kontakt med (og mulig *impact* på) diskurser, begreber og praksisser. Men for at vi kan komme til en mere nuanceret forståelse af denne kontakt og mulige *impact* må vi være analytisk åbne over for forskellige former for *impact* (både den tilsigtede og den utilsigtede), der udspiller sig i både et sted- og rumscenarion ved anvendelse af de analytiske temaer: diskurs, begreb og praksis. Formålet med dette afsnit er at undersøge spørgsmålet om, hvordan initiativer bevæger sig gennem rum og forbindes med steder for på den måde at nå frem til en brugbar virknings- og bevægelsesgrammatik.

Inden for det historieteoretiske felt har lignende metodiske udfordringer givet grobund for det relationelle begreb *histoire croisée*, der refererer til 'krydsningen' eller 'skæringspunktet' mellem forskellige historier.³¹ *Histoire croisée* er primært optaget af undersøgelsen af "(...) forbindelser mellem forskellige historisk konstituerede formationer".³² Denne tilgang, der på flere måder er på linje med antagelserne i den rumlige vending, lægger ligeledes vægt på "(...) modstande, inertier, forandringer – i bane, form og indhold – og nye kombinationer, der både kan være resultater af og udvikle sig selv i krydsningsprocessen." Med andre ord, så er der tale om en særdeles dialektisk interaktion mellem kræfter, der søger at fremme, og kræfter, der søger at hæmme ændringer, hvilket resulterer i tilsigtede beslutninger og/eller utilsigtede strømninger og konsekvenser, der så igen skaber stiafhængighed for fremtidige beslutninger og praksisser.

Hvad kan vi så forvente der sker med initiativerne, når de rejser fra et rum til et andet og fra et sted til et andet? Det har den britiske professor i komparativ uddannelse, Robert Cowen, beskæftiget sig indgående med, og har på baggrund af sine studier opstillet tre metodiske begreber – *transfer*, *translation* og *transformation* – der sigter på at åbne det svært tilgængelige samspil mellem bevægelse og kontekst. Cowen definerer kort begreberne på følgende måde:

- a) Transfer is the movement of an educational idea or practice in supra-national or trans-national or inter-national space: the 'space-gate' moment, with its politics of attraction and so on;
- b) Translation is the shape-shifting of educational institutions or the re-interpretation of educational ideas which routinely occurs with the transfer in space: 'the chameleon process'; and
- c) Transformations are the metamorphoses which the compression of social and economic power into education in the new context imposes on the initial translation:

31 M. Werner og B. Zimmermann: "Beyond Comparison: Histoire Croisée and the Challenge of Reflexivity", *History and Theory* 45, 2006, s. 30-50.

32 Ibid., s. 38 (vores oversættelse).

that is, a range of transformations which cover both the indigenisation and the extinction of the translated form.³³

Overordnet set kan disse tre begreber forstås som forskellige grader af domesticering af ideer, viden og praksisser. Samtidig er det dog tydeligt, at Cowen med sine meget åbne og inkluderende definitioner ikke forudsætter en bestemt intentionaltitet for, at en bevægelse eller en rejsende idé kan kvalificeres som transfer, translation eller transformation.

Begreberne ligger dermed fint i tråd med antagelserne i den rumlige vending, da Cowens definition for det første er i stand til at tage utilsigtede strømninger og konsekvenser i betragtning. For det andet udelukker han ikke, at politikker og praksisser bliver pålagt i en planlagt politisk proces, og for det tredje så indskrænker Cowen sig ikke til en geografisk centreret ontologi i sine definitioner.

Set i forbindelse med indsigterne fra den rumlige vending har Cowens begreber dog også visse svagheder. For det første synes begreberne ikke på tilstrækkelig måde at indfange det dialektiske samspil mellem initiativet og konteksten. Mens Cowen på overbevisende måde beskriver de rejsende idéers dialektiske proces eller livsbane, så formår han ikke at indfange den indirekte dialektik. Uanset hvilken skæbne et rejsende initiativ får, efterlader det uvægerligt et indtryk på den historiske formation det kommer i kontakt med, alene af den grund at de eksisterende forhold må positionere sig selv i relation til initiativet; uanset om det domesticeres eller afvises. Den centrale pointe er her, at steder ikke er statiske og at forandringen er vigtig også selvom den er forklædt som en overfladisk understregning af status quo, da stedet er blevet kvalitativt og uigenkaldeligt ændret. For det andet er interaktionen mellem de forskellige relevante felter og den efterfølgende konstruktion af lokale praksisser ikke tilstrækkeligt dækket af Cowens begreber. Dette skyldes ikke mindst, at Cowen udelukkende fokuserer på den rejsende idé (initiativet). Spredningen af initiativer som udveksling – *quid pro quo* – og konstruktionen af en sted-/rumspecifik mening, forbliver uden for Cowens rækkevidde. For det tredje forbliver Cowens begreber på et højt abstraktionsniveau uden tilstrækkelige konkrete metodiske anbefalinger.

Ikke desto mindre udgør Cowens begreber et godt udgangspunkt for udviklingen af vores specifikke metodiske begreber, hvormed vi kan adressere den komplekse relation mellem det globale, det regionale og det lokale.

Som indikeret af Cowen er det muligt at forestille sig en entydig overførelse (*transfer*) af idéer mellem to historisk konstituerede formationer, dvs. overførelsen af en praksis, der har sin oprindelse uden for en given lokal kontekst. Sådanne overførsler kan undersøges gennem analysen af forandringer i diskurs, begreb og praksis ved brug af kritisk kildeanalyse, *prosopografi* (herunder identificere-

33 Cowen, *Acting comparatively*, s. 566.

ingen af centrale rum for udveksling) samt gennem studier af aktørernes indflydelse og betydning på det regionale og lokale niveau.

Når det vedrører ideer, initiativer og viden i form af strukturer, materialiteter og diskurser så synes sådan en overførsels- eller transfertilgang at være et særligt relevant analytisk redskab, da den stipulerer et fokus på den konkrete overførsel. I denne forbindelse synes transfer at resonere fint med et fokus på referencer til globale, regionale eller lokale kontekster, der anvendes i bestræbelserne på at legitimere eller undergrave forandringer.

En vigtig faldgrube i bestræbelserne på at anvende transfer-begrebet i analysen af det komplekse samspil mellem det globale, regionale og lokale er, at enhver analyse af transfer forudsætter et klart afgrænset start- og slutpunkt for at processen overhovedet bliver tilgængelig for analyse. Dette indebærer en antagelse om, at den oprindelige situation og den resulterende situation er stabile og identificerbare gennem brugen af kategorier som eksempelvis nationalstater. I stedet for at transcendere idéen om geografisk sted og den nationale myte om homogenitet, er denne forståelse af transfer således i fare for at reproducere og forstærke problematiske narrativer og nationale myter.³⁴ Selvom problemet muligvis kan imødegås alene med en metodisk bevidsthed om dets eksistens, gennem anvendelse af en 'rumlig' ontologi, der er i stand til at transcendere de konventionelle geografiske grænser eller gennem en undersøgelse af den uundgåelige dialektiske mediering, så kan begrebet om *transfer* ikke stå alene.

Dette bringer os videre til Cowens begreb om 'oversættelse' (*translation*). Den centrale pointe er her, at idéer, viden og praksis ændrer sig gennem oversættelse som et resultat af domesticering og tilpasning. Den store udfordring i denne tilgang er, at organisationens idéer og initiativer kan blive ændret igennem oversættelsesprocessen i en grad, der gør dem tæt på uigenkendelige. Det er derfor nødvendigt med en grundig og skiftende kombination af både diakrone og synkrone perspektiver for at kunne identificere oversatte idéer, viden og praksisser. Årsagen er at udefrakommende påvirkninger ikke nødvendigvis afslører sig med det samme eller at de endda bliver 'fortyndede' i den regionale eller lokale kontekst. Selv i tilfælde af en 'fortynding' er det stadig relevant at kigge på udefrakommende indflydelser, idet de stadig kan forårsage en forandring – diskursivt, begrebsligt eller praktisk – fordi den eksisterende kontekst, som nævnt ovenfor, må positionere sig dialektisk i relation til den rejsende strømning.

Samtidig betyder et fokus på oversættelsen af viden at en behandling af agenter intentioner ikke er tilstrækkelig, fordi fremvæksten og påvirkningen fra en diskursiv neologisme kan virke bag om ryggen på agenterne. I stedet må den historiske *impact*-forskning suppleres med et fokus på effekter, der giver plads til utilsigtede konsekvenser og ubevidste elementer i forståelsen af agens. Et fokus

34 Werner og Simmermann: "Beyond Comparison", s. 36-37.

på oversættelsen af idéer, viden og praksis forudsætter derfor en dekonstruktion og en transcendens af dikotomiske spørgsmål, som for eksempel om der var – eller ikke var – umiddelbar og vedvarende *impact*? Hovedpointen i den forbindelse er at initiativer, idéer og viden i en oversat form kan efterlade et rum uigenkaldeligt forandret på forskellige niveauer – med eller uden de betydende agents accept. Denne forståelse er derfor meget egnet til at tage det dialektiske spil med andre analytiske fokusområder og modererende faktorer med i betragtning.

Begrebet om '*translation*' er således meget brugbart til at indarbejde den modtagende konteksts lokaliteter, kulturer og kontekster i kombination med diakron og synkron analyse. Omvendt bliver det næsten umuligt at identificere den præcise translationsproces, fordi diakront adskilte sammenligninger er vanskelige at arbejde med. Årsagen er at det 'arkæologiske' arbejde med at afgøre, hvad der er op og ned i ingenmandslandet (*terra nullius* – det ufærdige og åbne rum, som ingen af de sammenlignede entiteter kan påberåbe sig) er næsten uoverstigeligt. Det betyder, at begrebet om *translation* ikke mere end begrebet om *transfer* kan stå alene.

OVERSÆTTELSE – ET EKSEMPEL

Finnemores studie af UNESCO's videnskabspolitiske initiativ og dets rejse til Libanon kan her tjene som et eksempel på en specifik oversættelsesproces.³⁵ UNESCO's videnskabspolitiske initiativ kom til verden i starten af 1950'erne, og havde som sit overordnede formål at assistere medlemslandene i opbygningen af nationale, statslige videnskabspolitiske departementer. UNESCO's naturvidenskabelige afdeling (NS) havde en overraskende klar forestilling om, hvordan nationale videnskabspolitiske departementer skulle introduceres i medlemslandene, hvad deres opgave skulle være og hvor departementet skulle være placeret i den bureaukratiske struktur. I 1960 blev der indledt et samarbejde mellem den libanesiske regering og NS. Yvann de Hemptinne, der på daværende tidspunkt var sekretær for direktøren af NS, rejste til Libanon det efterfølgende år og påbegyndte (helt konkret) udformning af et udkast til den nødvendige lovgivning, der skulle skabe rammerne om det nyligt oprettede libanesiske nationale forskningsråd.³⁶ I denne tidlige fase syntes der at være tale om et relativt simpelt eksempel på vidensoverførelse (*transfer*), hvor domesticeringen af den overførte viden forblev minimal. Men da udkastet blev sendt videre til det nationale forskningsråd mødte det et meget anderledes sæt af lokale politiske prioriteter. Den libanesiske regering søgte at få etableret et forskningscenter, der var direkte involveret i planlægningen og udførelsen af forskning på nationalt niveau. Dette var i klar modsætning til UNESCO's overordnede videnskabspolitiske initiativ, der som et af sine

35 Finnemore: *International organizations*.

36 de Hemptinne: "Avant-projet de loi portant création d'un 'Conseil national de la recherche scientifique' au Liban", 1962, NS/ROU/7, UNESCO Archives, Paris.

kardinalpunkter havde en klar juridisk og institutionel adskillelse af videnskabspolitik og forskning. Da den libanesiske regering sendte sit reviderede udkast tilbage til de Hemptinne og UNESCO var det således ændret markant på flere centrale områder. Det gav anledning til en meget ophedet debat mellem UNESCO og den libanesiske regering. Resultatet blev at de Hemptinne blev bedt om at udarbejde et nyt (syntese) udkast ud fra de to forskellige versioner.³⁷ Selvom det endelige udkast kom til at ligge meget tættere på det oprindelige 'de Hemptinne udkast' end på det nationale forskningsråds udkast, så var det endelige dokument (der blev godkendt af det libanesiske parlament den 28. august 1962) tydeligvis et resultat af forhandling mellem den 'internationale ekspertviden' og den lokale historiske og politiske kontekst. Der er ingen tvivl om at UNESCO's initiativ havde en væsentlig indflydelse på udviklingen af videnskabspolitik i Libanon, men initiativet blev ikke bare overført til den lokale kontekst. I stedet blev det underkastet en kontekstuel oversættelse, hvor en vis mængde af national domesticering var på spil.

TRANSFORMATION OG UDVEKSLING

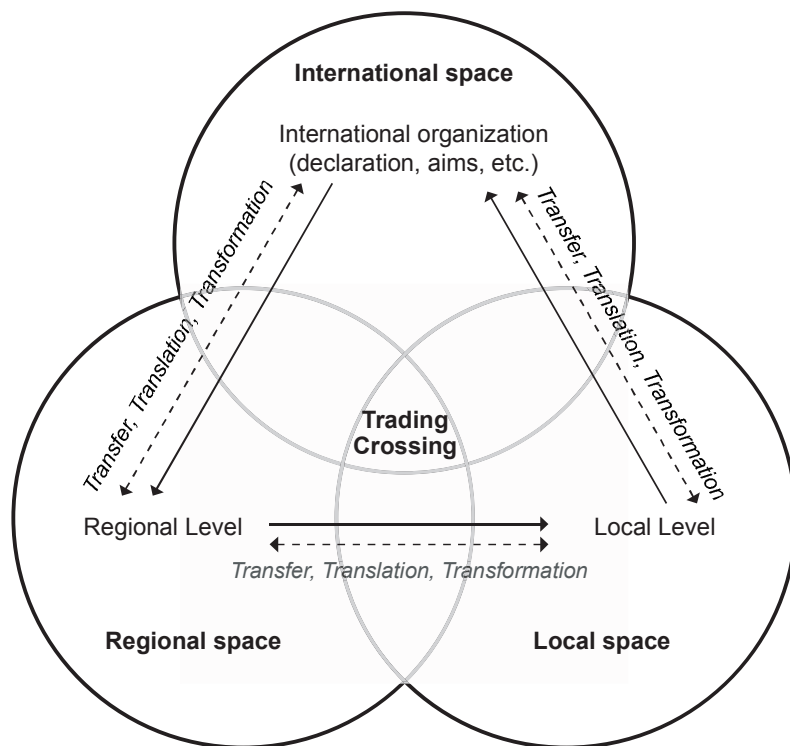
Det er også på sin plads at foretage en kritisk diskussion og revision af begrebet transformation – den sidste, mest omfattende domesticeringsfase, hvor elementer 'fryses', morfer eller forsvinder.³⁸ Dette er utvivlsomt et vigtigt aspekt, når vi ser på en organisations *impact*.

Ifølge Cowens definition udøver den sociale og økonomiske magtkonfiguration i den modtagende kontekst afgørende indflydelse i transformationsprocessen. Det er således bemærkelsesværdigt, at de sociale og økonomiske kræfter afgør den bevægende idé, viden eller praksis' skæbne. Hvis vi følger denne opfattelse i forhold til vores analytiske temaer, diskurs, begreb og praksis, åbner det den interessante analytiske mulighed, at transformationsprocessen ikke behøver være kongruent i forhold til alle analytiske temaer. Det er med andre ord tænkeligt, at der er diskrepans mellem diskursens, begrebets og praksissens skæbner. De tre analytiske temaer åbner altså mulighed for at se interaktionen mellem *top-down* og *bottom-up* processer samt at udpege de relevante rum, hvor de forskellige processer finder sted. På den måde bidrager vores foreslåede metodologi til at udpege betingelserne for forskellige kontinuiteter og forandringer samt at behandle gentagelser, forbundenhed og fællesnævner på den ene side og modsigelser, paradokser og antagonistier på den anden side.

37 "Avant-projet de loi portant creation d'un conseil national de la recherche scientifique au Liban: Synthèse des avant projets de loi établis par M. Y. de Hemptinne, Chef du Groupe d'organisation de la recherche scientifique de l'UNESCO et par la Commission Scientifique Nationale du Liban", 1962, NS/ROU/10, UNESCO Archives, Paris.

38 Robert Cowen: "The transfer, translation and transformation of educational processes: and their shape-shifting?", *Comparative Education* 45 (3), 2009, s. 323.

Fig. 3: Impact analysemodel

Afslutningsvist er det ligeledes på sin plads at introducere begrebet om udveksling af idéer (*trading*), der kaster lys over udvekslingen forstået som feedback fra den regionale og lokale kontekst til den internationale organisation. *Trading*-begrebet henviser til at spredningen af idéer, viden og praksis sker som udveksling – *quid pro quo*. Trading kan finde sted både som transfer, translation og muligvis endda også transformation, men fokus er her forskelligt fra de tre andre begreber, da *trading*-tilgangen har et skarpt blik for den dialektiske relation mellem forskellige rum – den fokuserer med andre ord på 'handelsrum' og på konstruktionen af disse rum. Et særligt interessant aspekt ved *trading*-begrebet er, at det giver god mulighed for at anlægge et institutionelt perspektiv – både i forhold til den gensidigt afhængige reproduktion af institutioner, men også det ryg-stød og den tyngde, som en institution kan give en aktør, når der udveksles idéer, viden og praksisser.

Som i *transfer*-tilgangen synes indflydelsesrige aktørers bevægelser og netværk (jf. prosopografien) at være centrale elementer, og ligesom i oversættel-sestilgangen er neologismer og ækvivalenter bestemt ikke udelukket. *Trading*-begrebet har imidlertid også en mere subtil dimension, idet det også har øje for den potentielle *spill-over* effekt, der kan ske i forbindelsen mellem entiteter og organisationer. *Trading*-tilgangen viser, hvorledes entiteter og organisationer reproducerer deres egen logik og diskurser, såvel som deres egen eksistens, gen-

nem udvekslingen af ideer og viden. Dette indebærer, at de respektive entiteter og organisationer danner et fælles transnationalt rum, som er selvreferentielt og selv-legitimerende. De danner med andre ord et transnationalt eller epistemisk fælleskab.

Det er således klart, at de fire begreber, overførsel (transfer), oversættelse (translation), transformation og udveksling (trading) ikke kan anvendes alene, da de hver især peger på forskellige centrale dimensioner i forhold til forståelsen af impact og bevægelse inden for og imellem forskellige rum. Begreberne er imidlertid heller ikke gensidigt udelukkende, hvilket åbner muligheden for en skiftende kombination i den analytiske brug af begreberne.

For kort at opsummere den konkrete metodologi, der er søgt udviklet her gennem en kritisk dialog med indsigterne fra den komparative uddannelsesforsknings teoretiske begreber, så er et tilbagevendende tema, i de metoder vi har præsenteret her, en hypotese om dialektik, der går gennem alle fire begreber og som i forbindelse med en rumlig ontologi søger at forbinde materialiteter, teknologier, ideer, individer, organisationer og steder for derigennem at afdække, hvordan netværk af aktører og mekanismer for bevægelsen af viden (initiativer, udstillinger, tidsskrifter, organisationer mv.) rent faktisk forbindes og forandrer lokale praksisser, som illustreret i figur 3.

KONKLUSION

Det er utvivlsomt sandt, når Mattheou argumenterer for at "uddannelsesmæssige idéer, trends og praksisser, der ofte er inspireret, støttet og promoveret af international organisationer, hurtigt bevæger sig over nationale grænser for at blande sig med lokale traditioner og omstændigheder i en globaliseret verden."³⁹ Forskningen i de internationale organisationers historiske virkning bærer i forbindelse hermed løfter om et væld af nye og grundlæggende indsigter. Det er dog langt mindre åbenlyst, hvordan vi som historikere kan anskueliggøre og analysere de internationale organisationers specifikke virkninger (eller mangel på samme), når de krydser gennem de nationale, regionale og lokale rum. I dette bidrag har vi undersøgt nogle af de centrale udfordringer, der er forbundet hermed og foreslået et udvalg af mulige analytiske veje, der kan benyttes i undersøgelserne af den historiske virkning. Vi har søgt inspiration i de nutidige impact assessment studies, komparativ uddannelseshistorie samt historieteori, og argumenteret for anvendelsen af begreberne *Histoire Croisée*, overførsel, oversættelse, transformation. Vi tilføjede begrebet om udveksling og koblede begrebsbuketten med de analytiske temaer diskurs, begreb og praksis og en metodisk fremgangsmåde bestående af kritisk kildeanalyse, *prosopografi* (herunder identificeringen af centrale rum for udveksling) samt gennem studier af aktørernes indflydelse og be-

39 D. Mattheou: "Guest Editor's Introduction", *European Education* 43 (3), 2011, s. 3-12 (vores oversættelse).

tydning på det regionale og lokale niveau. Det er denne 'rejse', der har resulteret i vores opstillede *impact* analysemodel (fig. 3). I tråd med den nye drejning i historiografien søger denne model netop at håndtere de metodiske udfordringer og muligheder, som er forbundet med at undersøge 'virkning' (*impact*), 'rum' (*space*) og 'bevægelse' (*movement*). En større bevidsthed om disse forhold kan hjælpe med håndteringen og operationaliseringen af centrale problemstillinger og undersøgelsesområder i denne nye og lovende drejning i historieforskningen.

IVAN LIND CHRISTENSEN

ADJUNKT, PH.D.

INSTITUT FOR KULTUR OG GLOBALE STUDIER

AALBORG UNIVERSITET

EMAIL: ILC@CGS.AAU.DK

CHRISTIAN YDESEN

ADJUNKT, PH.D.

INSTITUT FOR LÆRING OG FILOSOFI

AALBORG UNIVERSITET

EMAIL: CY@LEARNING.AAU.DK

ABSTRACT

THE IMPACT OF INTERNATIONAL ORGANIZATIONS:

TOWARDS A THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FRAMEWORK

Ivan Lind Christensen,

Department of Culture and Global Studies, Aalborg University.

Email: ilc@cgs.aau.dk

Christian Ydesen

Department of Learning and Philosophy, Aalborg University.

Email: cy@learning.aau.dk

The overall aim of this article is to examine the theoretical and methodological challenges that arise from attempts to trace the impact of international organizations. Numerous research fields seem to be engaged in similar or related methodological questions (e.g. globalization studies, impact studies, comparative education, history of education, global history). The communication between these fields is, however, rather limited. The purpose of this article is therefore to develop, through an eclectic scan in these related research fields, a grammar of movement and impact that opens up the notion of transnational space as well as clarifying how this grammar is conducive to answering the methodological questions raised by this recent research agenda. In conclusion the article presents a manageable model based on the analytical discussions of impact, space and movement.